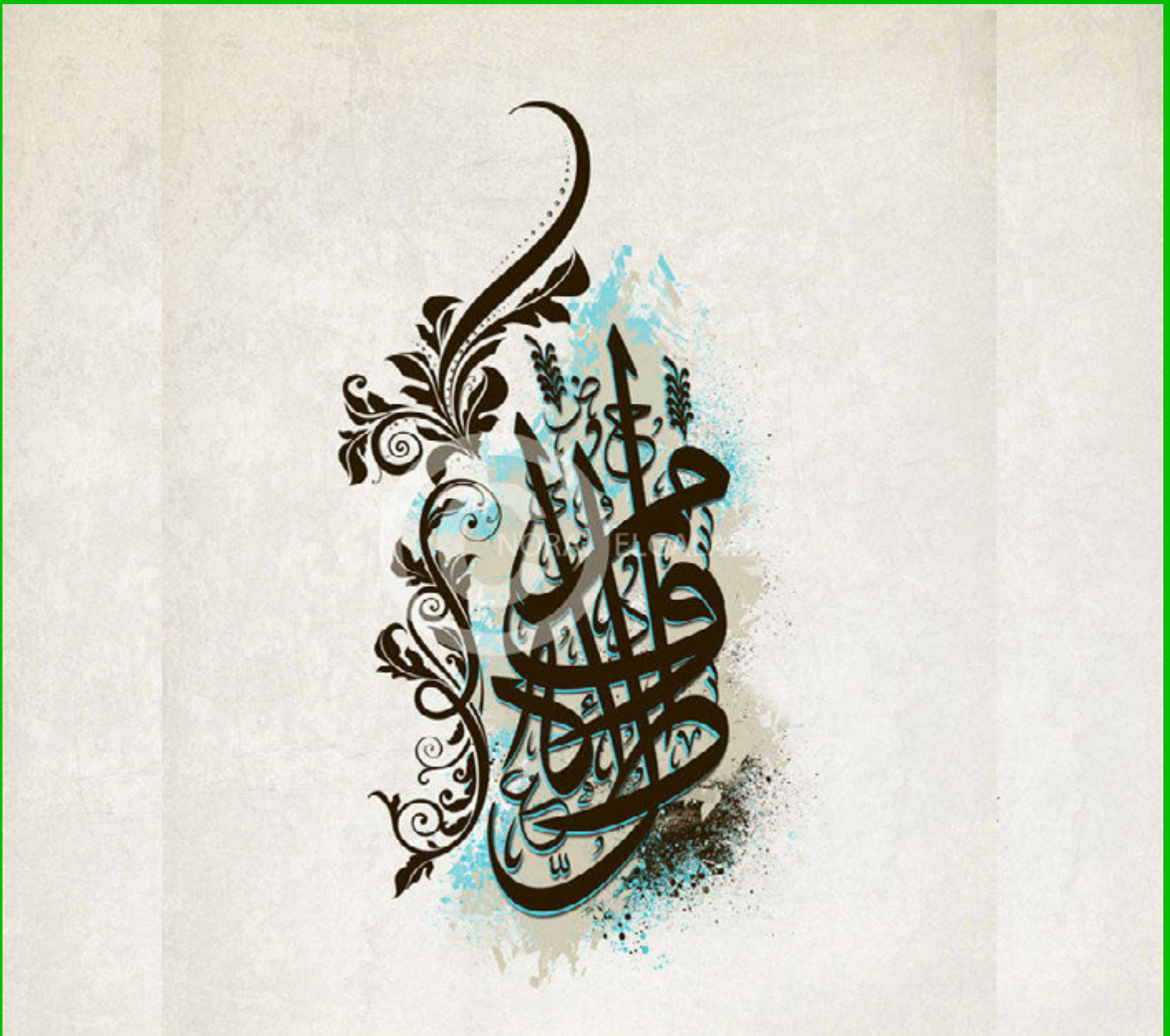

HORIZON-TAAL

maart - april 2024

Jaargang 56 - nummer 325

**Kennismaken met het Arabisch
Koop je mee het archiefgebouw?
Over Nederlands en nieuwe Vlamingen**

INHOUD

Ten geleide + Uitnodiging Statutaire Algemene Ledenvergadering	3
Het Arabisch: de taal van het getal drie	4
Ignota lingua	7
Beknopt jaarveslag / Konkiza jarraporto IEspA 2023	8
Over Nederlands en Nieuwe Vlamingen	11
Esperanto als beschermer van Afrikaanse talen	14
109-a Universala kongreso de Esperanto, Aruŝo, Tanzanio	15
Over de almacht van het Engels	16
Welkom in de Vlaamse Ardennen op zondag 14 april	18

Foto op de cover: Arabisch illustratie kaft. foto: NoraAlgalad,DeviantArt, CC BY-NC-ND 3.0 DEE

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond vzw

56ste jaargang maart-april 2024. Verschijnt de 1ste van elke oneven maand.

Overname van artikelen is vrij op voorwaarde dat de bron wordt vermeld en een exemplaar aan de redactie wordt gestuurd.

Hoofdredacteur: Piet Glorieux horizon.taal@esperanto.be www.esperanto.be/horizontaal

Tekstopmaak: Joost Vander Bauwhede i.s.m. Yves Nevelsteen joost.bauwhede@gmail.com

Werkten mee aan dit nummer: Piet Glorieux, Marc Vanden Bempt, Bert Boon, Cyreen Knockaert

Administratie en verantwoordelijke uitgever

Vlaamse Esperantobond vzw • Lange Beeldekensstraat 169, BE-2060 Antwerpen

 03 234 34 00 admin@fel.esperanto.be www.esperanto.be/fel/nl

 BE0419 028 122 • RPR Antwerpen • KBC: IBAN BE31 4025 5105 3155, BIC: KREDBEBB

bpost: IBAN BE66 0000 2653 3843, BIC: BPOTBEB1

Abonnement: 30 euro per jaar (6 nummers)

Advertentietarieven:

	1-malig	3-malig*	6-malig*
1/1 pagina	257	625	1000
1/2 pagina	150	375	600
1/3 pagina	110	275	440
1/4 pagina	80	200	320
1/8 pagina	55	140	220
1/12 pagina	30	75	120

Alle prijzen zijn in euro.

* Inlassing van 3x dezelfde advertentie van een drukklaar geleverd exemplaar.
Btw-tarief van 21% op deze tarieven.

TEN GELEIDE

In dit nummer komen andere vreemde talen rechtstreeks of onrechtstreeks aan bod. Maak kennis met het Arabisch bijvoorbeeld, dat toch voor een pak nieuwe Vlamingen nog altijd de thuistaal is. Ook een kritische noot bij ons Vlaams onderwijsbeleid, dat nogal krampachtig thuistalen wil terugdringen om mensen het hoogstnoodzakelijke Nederlands bij te brengen. Misschien doen wij hetzelfde door een “Esperanto -only”-strategie te gebruiken. Laten we niet alleen belijden dat “Esperanto andere talen ademruimte geeft” maar het ook bewijzen met daden.

Piet Glorieux

Welkom in de Vlaamse Ardennen op Zondag 14 april

Meer info op blz 18 of op <https://eventoservo.org>

De Vlaamse Esperantobond nodigt al zijn leden uit op de Statutaire Algemene Ledenvergadering

De vergadering vindt plaats op zaterdag 16 maart 2024 om 10u30 in het Esperantohuis, Lange Beeldekensstraat 169 te Antwerpen.

Agenda

Goedkeuring vorig verslag

Goedkeuring jaarrekening 2023

Goedkeuring jaarverslag 2023

Vaststellen effectieve leden

d.w.z. vertegenwoordigers lokale groepen/redacteuren tijdschriften/gecoöpteerde leden

Verkiezing bestuursorgaan

Verkiezing voorzitter

Rondvraag

Oproep kandidaten voor het bestuur(sorgaan)

Zoals u hierboven kan lezen dient het bestuursorgaan samengesteld/verkozen te worden. Zijn alvast ontslagnemend: de huidige voorzitter Nicky Janssen, penningmeester Kevin De Laet, bestuurslid Yves Nevelsteen. Kandidaat-bestuursleden: graag melden bij de secretaris.

Diversen

Gelieve bijkomende agendapunten voor het agendapunt “diversen” te bezorgen aan de secretaris, en slechts echt dringende zaken de dag zelf, voor de vergadering, aan de secretaris mee te delen.

Praktisch

Wij proberen de vergadering te beëindigen tegen 14 uur met inbegrip van een half uur pauze. Punten die in de voorziene tijd niet meer behandeld kunnen worden, zullen in een bijzondere ALV behandeld worden. De datum hiervoor zal vastgesteld worden op het einde van de statutaire ALV.

Volmacht

Wie door overmacht niet aanwezig kan zijn, kan volmacht geven aan een ander effectief lid, met of zonder steminstructies. De volmachtgever gelieve het schriftelijk te melden aan de secretaris. Een link om online deel te nemen zal voordien worden opgestuurd, maar gelieve bij voorkeur fysiek aanwezig te zijn.

HET ARABISCH: DE TAAL VAN HET GETAL DRIE DEEL 1

Het (Modern Standaard) Arabisch is een van de zes werktalen van de Verenigde Naties en wordt in 26 landen gesproken. Cyreen Knockaert bestudeert het al... 50 jaar. Wellicht ben je ook gefascineerd door die taal. In dit eerste deel heeft de auteur het over de geschiedenis en evolutie van de taal. Voor de taal zelf moet je wachten tot het volgende nummer.

Voor de eenvoud spreken we in deze tekst van Arabisch, maar eigenlijk bedoelen we “Modern Standaard-Arabisch” (MSA), sinds 1973 een van de zes werktalen van de Verenigde Naties. Alle documenten die uitgaan van deze belangrijkste internationale organisatie moeten dus ook in MSA gepubliceerd worden... Deze taal is in 26 landen de officiële taal. Eigenlijk is MSA niemands moedertaal, en enkel een Arabischsprekende met voldoende schoolse vorming zal het actief en correct kunnen gebruiken. MSA is een aanpassing van het klassieke Arabisch aan de moderne tijden, doch het blijft volkomen dezelfde taal. Het Arabisch is verbazend stabiel en vitaal gebleven in tegenstelling tot bijvoorbeeld het klassieke Grieks en Latijn, die dode talen geworden zijn. Anderzijds zijn er de vele verschillende gesproken Arabische moedertalen/dialecten die onderling soms slechts met veel moeite verstaanbaar zijn. Het MSA is vanzelfsprekend dé oplossing in de communicatie tussen sprekers van diverse dialecten, en ook voor de geschreven taal en voor alle officieel gebruik. Er zijn ruim 300 miljoen moedertaalsprekers. En daar enkel de Koran in het Arabisch als valabel beschouwd wordt in de islam, leren ook miljoenen anderstaligen minstens een weinig Arabisch om godsdienstige redenen. We mogen niet vergeten dat er in het taalgebied ook nog een christenminderheid Arabischsprekenden bestaat. De Arabische Bijbel kan men op het internet vinden, ook in auditieve vorm. Het is studiemateriaal van een onovertroffen schoonheid voor wie als westerling interesse heeft voor deze fascinerende taal.

Arabisch is een van de oudste en langst bestaande cultuurtalen ter wereld. Aanvankelijk niets meer dan een veelheid van dialecten op het Arabisch Schiereiland, werden deze verenigd dankzij het bestaan van een verfijnde en sterk ontwikkelde poëzie, reeds vóór het islamitisch tijdperk. De Koran echter is de eerste belangrijke stap geweest in de richting van een wereldtaal. Het was de verovering en uitbouw van een imperium, omwille van de nieuwe godsdienst, die de taal verder vormde en geschikt maakte voor administratie, kunst en wetenschap. Niet zonder reden heeft Gerard van Cremona (1114-1187) in de middeleeuwen zijn geboorteland Italië geruild voor de bibliotheken van Toledo in Spanje om er Arabisch te leren en er 70 klassieke werken te vertalen naar het Latijn. Zo kon hij de grootste kennis van die tijd ontsluiten voor Europa, en de renaissance helpen voorbereiden. Enkele honderden jaren voordien werd de geleerdheid van het oude Griekenland eerst vertaald naar het Syrisch, en later rechtstreeks naar het Arabisch. Het maken van vertalingen speelt vaak een grote rol bij de ontwikkeling van een taal. Maar ook origineel wetenschappelijk werk werd geleverd, bijvoorbeeld door Al-Chwarizmi (780-850), promotor van het gebruik van de “Arabische” (eigenlijk Indische) cijfers én auteur van *Kitab al-Jabr wal-Muqabalah*. Dit pionierswerk over algebra werd in 1145 vertaald door Robert van Chester, Engels geleerde werkzaam in Spanje zoals Gerard van Cremona. Het vormde tot de zestiende eeuw het belangrijkste wiskundig werk onderwezen op de Europese universiteiten (*illustratie 1*).

Het tijdperk van expansie tot een wereldrijk was tevens een bloeiperiode voor de studie van de belangrijk geworden nieuwe wereldtaal. Arabische taalgeleerden lieten zich niet onbetuigd. Ze inventariseerden en normeerden de taal in grammatica's en woordenboeken. Tegen het einde van de achttiende eeuw zou het Arabisch voldoende gecodificeerd zijn geweest.

illustratie 1

Aan de hoge bloei van de Arabische cultuur onder het kalifaat is een bruusk einde gekomen met de invallen van de Mongolen en de verwoesting van Bagdad in 1258. De plundering van de welgevulde bibliotheken is het begin geweest van een lange periode van verval. De eeuwenlange overheersing van de Arabische wereld door de Turken heeft de drang naar wetenschap en geestelijke ontwikkeling gefnuikt. Bijvoorbeeld was er in Egypte tussen 1517 en 1906 geen onderwijs meer in het Arabisch voor grote lagen van de bevolking (zie Al-Amili, Husen, 1967: La araba lingvo en la moderna mondo, Esperanto nr. 745, p. 170-171). Ontoereikend onderwijs in de eigen taal, anderstalige heersers: herkennen wij Vlamingen niet deze stadia uit onze eigen geschiedenis?

De duisternis van de lange “middeleeuwen” in de Arabische wereld klaarde pas geleidelijk op vanaf de negentiende en twintigste eeuw. Een “renaissance” (*an-Nahda*) trad in, vooral na

de Eerste Wereldoorlog met de terugtrekking van de Turken, maar ook als reactie tegen de koloniale machten die, als overheersers, het vacuüm hadden ingenomen. Echter was er reeds in de eerste helft van de negentiende eeuw een heerser in Egypte, Mohammed Ali (1769-1848), die, zeer vooruitstrevend en onafhankelijk van de Turkse sultan, een eigen politiek van overname van de Europese wetenschap voerde. Hoewel vooral geïnteresseerd in de modernisering van het leger, zag hij de noodzaak in van het verwerven van de Europese wetenschap. Daartoe werden Egyptenaren naar Frankrijk gestuurd, onder wie at-Tahtawi (1801-1873), die een bekend vertaler, schrijver, leraar en egyptoloog geworden is. Hij probeerde de christelijke en islamitische cultuur met elkaar te verzoenen. Hij is ook de stichter van de *Madrasat al-Alsun* of “School van de Talen” in 1835. Zoals een millennium eerder gebeurd was bij de overname van de Griekse wetenschap, moest het Arabisch geschikt gemaakt worden voor het beschrijven van de moderne wetenschap en techniek. Weer is het maken van vertalingen dé drijvende kracht geweest om de taal te ontwikkelen en te verrijken.

In de twintigste eeuw hebben een aantal nationale academiën de taak op zich genomen om de evolutie van het Arabische lexicon in goede banen te leiden. Vóór de Tweede Wereldoorlog waren dat respectievelijk de Academie van Damascus (1919) en van Caïro (1930). Later ontstonden gelijkaardige instituten in Bagdad (1948), Rabat (1960), Amman (1977), Khartoem (1993) en Tunis (1993). Sinds 1997 coördineert één instelling, gevestigd in Tunis, in opdracht van de Culturele, Educatieve en Wetenschappelijke Organisatie van de Arabische Liga, de standaardisering van de Arabische taal.

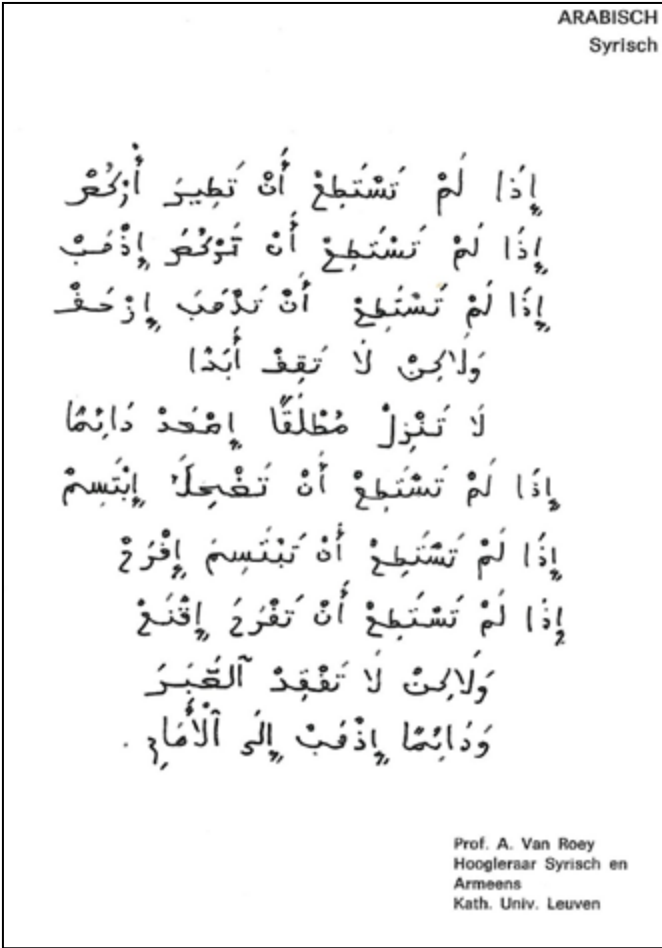
Dat ernstig werk geleverd werd, moet blijken uit het feit dat alle aandacht gegaan is naar het gebruik van de kracht die sluimert in de eigen taalstructuren om zelf nieuwe woorden en begrippen te smeden. In de volkstaal circuleren vanzelfsprekend talrijke zogenaamde “internationale woorden”. Maar deze worden zoveel mogelijk vermeden in het MSA.

Uiterlijkheden

Het “uiterlijk voorkomen” van een taal wordt bepaald door de gebruikte klanken, en hoe ze

weergegeven worden met lettertekens. Zoals in alle talen zijn er klinkers en medeklinkers. Een aantal van de 28 medeklinkers in het Arabisch worden diep in de keel gevormd. Ze lijken met méér kracht uitgesproken dan wat de westerling gewoon is. “Vreemde” klanken en het gebruikte schrift benadrukken het niet-Europese karakter van het Arabisch. In vergelijking hiermee verwijst Esperanto ten overvloede naar Europa, zowel door het Latijnse alfabet als door de voor de westerling gemakkelijk uit te spreken klanken.

Zoals in het Esperanto komt in het Arabisch met elk letterteken een bepaalde klank overeen, en kan men ook het Arabisch een fonetisch geschreven taal noemen. Men moet erbij nemen dat in het Arabisch twee van de medeklinkers (W, J) tevens alternerend fungeren als... de lange klinkers aa, uu, ie. Deze twee kameleons, ook aangeduid als “zwakke medeklinkers”, maken het niet gemakkelijk voor wie de studie van Arabisch aanvangt... Dat de drie korte klinkers a, u, i doorgaans niet geschreven worden, verhoogt nog eens de moeilijkheidsgraad voor de anderstalige. Arabisch moet men eerst begrijpen vooraleer men het kan lezen, maar alvorens

illustratie 2

illustratie 3

het te begrijpen moet men het wel eerst lezen natuurlijk... Hoewel de korte klinkers zelden en spaarzaam op papier gezet worden, horen ze wel degelijk bij de taal. De arme student heeft het niet onder de markt...

Als voorbeeld van een wél ge vocaliseerde tekst vindt u hierbij een Syrisch-Arabische vertaling (illustratie 2) van het gedicht “Nooit de moed opgeven” van Eugène Mattelaer, gepubliceerd in tientallen talen en dialecten. Het resulterend boek, dat men kan raadplegen o.m. in Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience, bevat ook de Esperanto-vertaling van Cesar Vanbiervliet (illustratie 3).

Waarom is de titel van het artikel zo raadselachtig? Speelt het getal drie werkelijk een grote rol in de taal? Dat leest u in volgend nummer van Horizontaal, waar iets verteld wordt over de essentiële innerlijke kenmerken van het Arabisch!

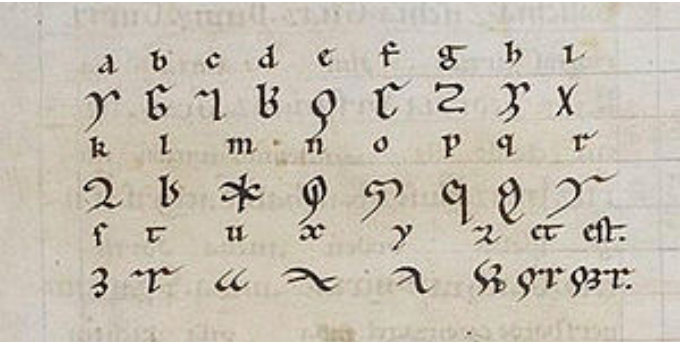
Cyreen Knockaert

LINGVO

IGNOTA LINGUA

Ĉu vi scias ke la abatino Hildegard de Bingen aŭtoris la plej malnovan priskribon de “konstruita lingvo”?

La vorto “ignota” signifas “nekonata”. Temas pri kreita lingvo, konstruita de la abatino Hildegard de Bingen. Por povi skribi la lingvon, ŝi kreis alfabeton de 23 literoj, la t.n. “literojn nekonatajn”.

La alfabeto de la “ignota lingua”

La lingvon priskribis la abatino mem en verko latinlingva: “Ignota lingua per simplicem hominem Hildegardem prolata”. Pluekzistas du manuskriptoj de la sama aŭtorino kun ampleksa enhavo: la “Riesenkodex” kaj la “Berlina manuskripto”. Ĝi estas la plej malnova priskribo de “konstruita lingvo”! Temas pri listo de 1012 vortoj, fakte nur substantivoj. Unu manuskripto montras latinajn tradukojn, la alia germanajn.

Hildegard verkis multajn antifonojn (= versoj kantataj aŭ recitataj je la komenco de psalmo aŭ alia biblia himno). Unu antifonon ŝi probable verkis en la ignota lingua. La antifono sugestas, ke la celo de la konstruita lingvo estis mistikeca:

O orzchis Ecclesia,
armis divinis praecincta,
et hyacinto ornata,
tu es caldemia
stigmatum loifolum
et urbs scienciarum.
O, o tu es etiam crizanta
in alto sono,
et es chorzta gemma.

La teksto estas latina, tamen ĝi enhavas kvin nelatinajn vortojn. Nur tri el la nelatinaj vortoj similas al vortoj en la vortlisto. En ĝi oni povas

dividi laŭteme tri kategoriojn: la spiritan mondon; la homan kaj krome la naturan mondojn (entute do 1012 vortoj). Se tiu teksto estus reprezentiva por la strukturo de la lingvo, dirindus, ke ne temas pri aŭtonoma lingvo, sed pri releksikonigita vario de la latina. Eble la teksto estas latina, sed nur “spiritigita” per kelkaj pruntvortoj el la konstruita lingvo.

El pluraj vidpunktoj ĝi similas al ceteraj apartigaj lingvoj el la 20a jarcento, kiel “medefajdrino” kaj la “eskaja lingvo”. Ambaŭ evoluis al ensociiĝintaj lingvoj, dum ignota lingua reprezentas neevoluintan ĝermon de tia lingvo. Hildegard cetere ne instigis aliajn por lerni kaj uzi sian lingvon.

Bert Boon

El “Esperanta Numismatiko”, jarkolekto 11, numero 1, januaro 2024

Bibliografio: Higley Sarah L. “Hildegard of Bingen’s Unknown language”. An Edition, Translation and Discussion Palgrave Macmillan (Tiu libro enhavas la kompletan vortaron el ambaŭ manuskriptoj kun tradukoj kaj detalaj komentoj).

Hildegard de Bingen

Wikipedia, RichHein, CC BY 3.0 DEED

Internacia Esperanto-Arkivo

Beknopt jaarverslag IEspA 2023

door Marc Vanden Bempt

Het jaar 2023 was het tweede volledige werkjaar van het Internacia Esperanto-Arkivo IEspA, officieel opgericht op 25 januari 2021.

We zijn gestart met het documenteren van de archiefdossiers, naast de boeken en tijdschriften. We ontvingen enkele belangrijke archieven uit binnen- en buitenland en een nieuwe vrijwilliger begon actief mee te werken. Daarnaast kregen we belangrijke financiële giften en onderzochten we concrete aankoopmogelijkheden voor een archiefgebouw.

We beslisten voortaan de afkorting “IEA” te vervangen door “IEspA”, wat overeenkomt met de naam iespa.eu van onze webstek en eerder als woord dan als gewone afkorting klinkt. De officiële afkorting blijft wel IEA tot aan een eventuele statutenwijziging.

Eind 2023 bestond de collectie uit

- 8.083 volledige jaargangen van tijdschriften (van 988 titels) + (ten minste) 5.185 onvolledige jaargangen (van in totaal 1.493 titels). Duizenden dubbele tijdschriftnummers (niet

Konciza jarraporto IEspA 2023

raportas: Marc Vanden Bempt

La jaro 2023 estis la dua plena laborjaro de la Internacia Esperanto-Arkivo IEspA, oficiale fondita en la 25-a de januaro 2021.

Ni komencis la dokumentadon de arkivaj dosieroj, aldone al la libroj kaj revuoj. Ni akiris kelkajn gravajn arkivojn el Belgio kaj eksterlando kaj nova voluntulino komencis aktive kunlabori. Krome ni ricevis gravajn mondonacojn kaj ekesploris konkretajn eblecojn por aĉeti arkivejon.

Ni decidis ekde nun uzi la mallongigon “IespA” anstataŭ “IEA”, ĉar ĝi egalas al la nomo iespa.eu de nia retejo kaj ĉar ĝi sonas kvazaŭ vorto anstataŭ simpla mallongigo. Tamen la nura oficiala mallongigo estas IEA, ĝis eventuala statutsanĝo.

Fine de 2023 la kolekto konsistis el

- 8.083 plenaj revujaroj (de 988 titoloj) + (almenaŭ) 5.185 neplenaj revujaroj (de entute 1.493 revutitoloj). Miloj da duoblaj revunumeroj (ne ekzakte

exact geteld): ten minste één (maar dikwijls meerdere) nummer(s) van 5.293 tijdschriftjaren, naast 1.042 ingebonden reeksen van elk één of meer (dubbele) tijdschriftjaren

- 14.743 boeken en brochures (in 2024 bereiken we de psychologische grens van 15.000 boeken) + 13.477 dubbele boeken (van 5.672 verschillende titels)
- Enkele tientallen meters nog te catalogeren documenten (wel al geordend volgens dossiers) + 4.686 al gedocumenteerde papieren in 237 dossiers. Dubbels: 1.887 exemplaren van 913 verschillende documenten. We twijfelen nog of het nuttig is die te bewaren.
- Objecten: 5 films gedeponeerd bij Cinematek (cinematek.be) + enkele m³ nog te catalogeren objecten.

Belangrijke bijdragen aan de IEspA-collectie zijn afkomstig van Petro De Smedt (Dendermonde), Katja Lödör en Hans Delnat (Gent) en Herman Deceuninck (Halle). Ook André Ruysschaert, Esperanto-Nederland, Jo Haazen, Barbara Brandenburg, Lode Van de Velde, Helena Van der Steen, Roland Rotsaert, Bert Boon en Kristin Tytgat droegen bij aan de collectie.

We bezochten het centrum in Herzberg, de Esperantogroep van Malmö (SE), Gunnar Olsson in Skövde (SE, gaf ons het hele bezit van de lokale club en een deel van zijn eigen collectie), het museum in Svitavy (Libuše Dvorakova, Marie Cumova, CZ), Stefan MacGill (Budapest, HU), Edit Klein (Budapest, HU) en het Dokumenta Esperanto-Centro DEC (Josip Pleadin, Đurdevac, HR). Overall hadden we interessante gedachtewisselingen en uitwisseling of overname van (veel) boeken en tijdschriften.

IEspA beheert, naast de eigen collectie, ook voortdurend de herboren bibliotheek van de Vlaamse Esperanto-Bond. Catalogi: volg de verwijzing “Biblioteko” links op esperanto.be/fel.

IEspA biedt boeken en tijdschriften aan voor verkoop of uitwisseling. Dit wekt blijkbaar vooral interesse bij esperantisten van buiten Europa, die meerdere bestellingen plaatsten.

De collectie werd meermaals gebruikt door onderzoekers.

IEspA staat nu op Archiefpunt.be, een lijst van privéarchieven en -collecties in België. Ook staan

nombrate): minimume po unu (sed ofte pliaj) numero(j) el 5.622 revujaroj, aldone 1.042 bindaĵoj de po unu aŭ pluraj (duoblaj) revujaroj

- 14.743 libroj kaj broŝuroj (en 2024 ni atingos la psikologian sojlon de 15.000 libroj) + 13.477 duoblaĵoj (de 5.672 malsamaj titoloj).
- Kelkdek bretmetroj da nekatalogitaj dokumentoj (jes ordigitaj laŭ dosieroj) + jam dokumentite 4.686 eroj en 237 dosieroj. Duoblaĵoj: 1.887 dokument-ekzempleroj (de 913 malsamaj dokumentoj). Ni dubas ĉu indas konservi tiajn duoblaĵojn.
- Objektoj: 5 filmoj deponitaj ĉe Cinematek (cinematek.be) + kelkaj m³ da objektoj poste katalogotaj.

Multe kontribuis al la IEspA-kolekto Petro De Smedt (Dendermonde), Katja Lödör kaj Hans Delnat (Gent) kaj Herman Deceuninck (Halle).

Aldone donacis erojn André Ruysschaert, Esperanto-Nederland, Jo Haazen, Barbara Brandenburg, Lode Van de Velde, Helena Van der Steen, Roland Rotsaert, Bert Boon kaj Kristin Tytgat.

Ni vizitis la centron en Herzberg, la Esperanto-grupon de Malmö (SE), Gunnar Olsson en Skövde (SE, transdonis la tutan posedaĵon de la tiea klubo kaj erojn el propra kolekto), la muzeon en Svitavy (Libuše Dvorakova, Marie Cumova, CZ), Stefan MacGill (Budapest, HU), Edit Klein (Budapest,

Ook jij kan steun werven voor IEspA:

Vriend – Bouwsteen –
Mecenaat – Investeerder –
Vrijwilliger - Klant

Detailinformatie en aanmelding
vind je op de webstek

iespa.e

Varbu ankaŭ vi subtenantojn por IEspA:

Amiko – Briko – Mecenato
– Investanto – Voluntulo -
Aĉetanto

Detalajn informojn kaj anoncilon
vi trovos en la retejo

iespa.e

HU) kaj la Dokumentan Esperanto-Centron DEC (Josip Pleadin, Đurđevac, HR). Ĉie estis interesaj priparoladoj kaj interŝanĝoj aŭ ricevoj de (multaj) libroj kaj revuoj.

IEspA, apud sia propra kolekto, ankaŭ daŭre administras la rekreitan bibliotekon de Flandra Esperanto-Ligo. Katalogoj: sekvu la ligan “Biblioteko” maldekstre en esperanto.be/fel.

IEspA proponas librojn kaj revuojn por vendo kaj interŝanĝo. Tiun eblecon ŝajne precipe interesas al alikontinentaj esperantistoj, kiuj plurfoje mendis erojn. La kolekto estas ankaŭ plurfoje uzata de esplorantoj.

Formularo pri IEspA aperas nun en Archiefpunt.be, listo de privataj arkivoj kaj kolektoj en Belgio. Simila formularo aperas en collectiewijzer.be, indekso pri kolektoj de biblioteka heredaĵo.

IEspA akiris la oficialan identigilon BE-A4011, tiel nomatan ISIL-kodon, kiu unike identigas ĉiun bibliotekon aŭ similan organizaĵon en la mondo.

Ni komencis agadi por rekonigi Esperanton kiel nemateria heredaĵo en Flandrio. Nia dosiero kiel neoficiala nemateria heredaĵo (immaterieelerfgoed.be) estas preta kaj aperos publike en 2024.

we op collectiewijzer.be, een index van collecties van bibliothecair erfgoed.

IEspA verkreeg de officiële identificatie BE-A4011, de zogenaamde ISIL-code, die elke bibliotheek of gelijkaardige organisatie uniek identificeert in de wereld.

We initieerden een actie om Esperanto te laten erkennen als immaterieel erfgoed in Vlaanderen. Ons dossier als officieus immaterieel erfgoed (immaterieelerfgoed.be) is klaar en zal publiekelijk verschijnen in 2024.

Koop je mee het archiefgebouw?

IEspA kan voor giften geen belastingvermindering aanbieden. Nee, IEspA kan nog beter... nog tot ten minste einde maart 2024.

Stel, je wil IEspA steunen met een gift van 100.000€, maar je kan er maar 50.000€ aan besteden. Wel: schenk dan je 50.000€, Anonymus legt er 50.000€ bovenop, zodat IEspA de volle 100.000€ krijgt.

Contact en info: iespa.eu (rekening: BE06 7310 5180 2722)

Uiteraard geldt dit aanbod van onze anonieme weldoener voor elk bedrag: ook voor 5€ (die 10€ worden), 50€ (die 100€ worden), 500€ (die 1.000€ worden), en vanaf 1.000€ (die 2.000€ worden) ben je mecenas. Boven 5.000€ wel eerst even contact opnemen.

Je euro is er twee waard!

LINGVO

OVER NEDERLANDS EN NIEUWE VLAMINGEN

De Vlaamse regering wil terecht dat nieuwe Vlamingen het Nederlands sneller en beter onder de knie krijgen. Daartoe heeft ze al een aantal decreten uitgevaardigd en – als het van minister van Onderwijs Ben Weyts afhangt – staan er nog veel andere, “dwingende/straffende”, maatregelen op stapel. Experten in de materie hebben hun bedenkingen bij de effectiviteit van deze strategie.

Strikte eentaligheid op school. Of juist niet?

Aan het begin van dit schooljaar liet minister Weyts verstaan dat hij wil dat zowel in de klaslokalen als op de speelplaats enkel Nederlands gepraat wordt. Hij wil ook minimumdoelen Nederlands opleggen aan kinderen in de derde kleuterklas.

Natuurlijk is het voor de effectiviteit van het onderwijs belangrijk dat kinderen met een andere thuistaal snel het Nederlands goed beheersen. De vraag is alleen of het goed is dat je daarvoor de thuistaal uitbant.

De Nederlandse experte Marinella Orioni laat in Knack verstaan dat uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat de moedertaal een belangrijke rol speelt bij het verwerven van de schooltaal en dat waardering voor alle talen die het kind beheerst, bijdraagt aan een gevoel van veiligheid en zelfvertrouwen. Alleen als de samenleving en het thuisfront diversiteit en meertaligheid accepteren, kunnen meertalige kinderen zich evenwichtig en volwaardig ontwikkelen. Zo worden identiteitsconflicten en segregatie in de kiem gesmoord in plaats van aangewakkerd zoals men nu vreest.

Dat is ook waarop het Gemeenschapsonderwijs (GO) al een aantal jaren inzet met zijn “Nieuwe visie op meertaligheid”. Zij willen het “startkapitaal van meertalige kinderen gebruiken om beter tot leren te komen”. Mevrouw Orioni geeft hen gelijk en beweert dat, in tegenstelling tot wat men vaak denkt, de thuistaal de schooltaal niet in de weg staat. Integendeel, de talen kunnen elkaar net helpen.

Ben Weyts,
Vlaams minister van Onderwijs

Anderstalige kinderen groeien op met één moedertaal en leren daarna een tweede taal. Zij hebben hun moedertaal nodig voor het leren van hun tweede taal. Voor die kinderen geldt dat een goede beheersing van de thuistaal garant staat voor een goede beheersing van de schooltaal. Maar een zwakke beheersing van de thuistaal betekent ook een zwakke beheersing van de schooltaal. We kunnen leerlingen dus tegemoetkomen door hun kennis via hun moedertaal aan te wakkeren en actief aan te wenden voor het leren van de schooltaal. Op die manier leren ze niet alleen sneller de schooltaal, maar gaat ook de kwaliteit van de thuistaal omhoog. Wat weer ten goede komt aan de schooltaal, het Nederlands.

Meertaligheid staat ook de leerkansen niet in de weg. Men gaat er ten onrechte van uit dat een achterstand in de schooltaal hetzelfde is als een kennisachterstand. Wat we in de ene taal leren,

weten we uiteraard ook in de andere taal. Via een taal leert een kind abstract denken. Een anderstalig kind dat in de thuistaal heeft leren tellen, is reeds bekend met het systeem en hoeft slechts nieuwe woordjes op bestaande kennis te plakken. Via de moedertaal kan die kennis geactiveerd worden en daar kan het kind dan op voortbouwen.

Naast linguïstische argumenten, spelen ook sociale argumenten een rol. Het waarderen van iemands talen en culturen heeft een positief effect op het welbevinden van een kind en dus op zijn leerprestaties. Een school die een positieve houding aanneemt ten opzichte van de talige diversiteit van zijn leerlingen (talensensibilisering) en hen toestaat om hun moedertaal gericht in te zetten tijdens het leerproces (functioneel veeltalig leren), komt tegemoet aan de dagelijkse realiteit.

Volgens mevrouw Orioni en vele andere onderwijsexperten, bijvoorbeeld de Vlaamse onderwijssocioloog prof. dr. Orhan Agirdag, is ons eentalig denken achterhaald omdat de eentalige realiteit achterhaald is. Omdat we allemaal willen dat kinderen evenwichtig opgroeien, goede resultaten halen op school en vooruitkomen in de samenleving, is het van belang om de meertalige realiteit te omarmen door kennis te maken met het meertalige kind.

Laura E. Hernández and Crystal A. Moore CC BY-NC 4.0

Het is niet evident om meertaligheid in de praktijk te brengen, maar het kan en – waarom niet – positievere resultaten voor Nederlands en andere vakken genereren bij de PISA-onderzoeken.

Verplichte taaltoets Nederlands voor inburgeraars

Ook bij volwassen nieuwe Vlamingen kan de kennis van het Nederlands beter. Daarom heeft de Vlaamse regering vanaf 1 september 2023 een verplichte taaltoets ingevoerd als onderdeel van het inburgeringstraject. Wie wil slagen moet minimum een ERK-A2-niveau (*) voor Nederlands behalen, voor laag- en andersgeletterden volstaat een mondelinge beheersing van het Nederlands op A2-niveau. Op dit ogenblik zijn de resultaten van de toets nog vrijblijvend, maar als het effectief in voege gaat, kan aan inburgeraars het inburgeringscertificaat geweigerd worden, met de gevolgen van dien, bijvoorbeeld geen recht op een sociale woning enz.

Hoewel taaltoetsen overal in Europa gebeuren als onderdeel van inburgeringstrajecten, heeft expert Bart Deygers, professor tweedetaal didactiek aan de UGent, bedenkingen bij de uitwerking van de Vlaamse taaltoets en überhaupt bij de noodzaak of het nut van een taaltoets. Ligo, de koepel van Centra voor Basiseducatie, en tien Centra voor

Volwassenenonderwijs (CVO) dienden een klacht in bij het Grondwettelijk Hof omdat ze vinden dat de taaltoetsen de vrijheid van onderwijs schenden. Van de derde groep verschaffers van taal cursussen, de Universitaire Talencentra (UTC's) die mensen voorbereiden op hoger onderwijs, is er als zodanig geen klacht.

Een eerste bedenking van onderwijsexpert Deygers is dat de taaltoets haastig in elkaar is gestoken, zonder veel wetenschappelijke ondersteuning. De ERK-niveaus, bijvoorbeeld A2, zijn volgens hem zeer vaag en voor een brede interpretatie vatbaar. Zo zijn de A2-niveaus die cursisten via Ligo behalen niet vergelijkbaar met een A2-niveau dat in een CVO of UTC behaald wordt. Toch gaan cursisten in alle trajecten proportioneel even sterk vooruit. Alleen de startpositie verschilt. En bovendien volstaat het Nederlands dat een Ligo-cursist verwerft in de praktijk en kan je het ook A2-niveau noemen. Maar veelal slagen dergelijke cursisten niet voor de taaltoets zoals hij nu ontworpen is.

De vraag is ook of taaltoetsen nodig zijn om goed in te burgeren. Prof. Deygers verzet zich tegen het discours dat inburgeraars geen Nederlands zouden willen leren. Of dat mensen uit blijken van onwil na hun traject onvoldoende kunnen lezen

en schrijven. Daar is geen bewijs voor. Volgens prof. Deygers kunnen taaltoetsen nuttig zijn als instrument om het behaalde taalniveau te testen, een “thermometer” als het ware, maar niet meer dan dat.

Een effectievere methode is het aanbod van cursussen verhogen. Nu biedt Vlaanderen zwak gealfabetiseerde migranten ongeveer 240 uur onderwijstijd aan om tot het A2-niveau te komen. Voor zwak gealfabetiseerde migranten volstaat dat niet, daar is vier keer meer tijd voor nodig. Het loont de moeite om te investeren in inburgering. Uit onderzoek naar de kosten van migratie blijkt telkens dat immigratie geen verliespost is. In veel landen is migratie een economische noodzaak. Investing in alfabetisering levert op termijn winst op. Het leidt tot minder intergenerationele ongeletterdheid en minder intergenerationele armoede.

Piet Glorieux

*op basis van diverse artikelen
Knack, 30/11/2017 en 21/01/2021
Mo – Mondiaal Magazine, 18/01/2024
(*) ERK = Europees Referentiekader.
Het Esperanto-equivalent daarvan is KER
(Komuna Eŭropa Referencokadro), genoegzaam bekend door de examens.*

ESPERANTO ALS BESCHERMER VAN AFRIKAANSE TALEN

Kan Esperanto de status van Afrikaanse talen helpen verhogen?

Aan de universiteit van Baraka (DR Congo) is onlangs een interessant project gelanceerd met het oog op de promotie van Afrikaanse talen. De private (methodistische) – maar wel erkende – universiteit is klein en relatief jong. Ze heet “Espoir du Congo” (UEC) [Eo - “Espero de Congo” (UEK)] en telt vijf faculteiten, waaronder de faculteit talen. Zoals in veel ooit gekoloniseerde landen worden ook in Congo talrijke talen gesproken. In het Fizi-territorium, waar de stad Baraka ligt, worden naast Swahili, wat de brugtaal is, maar liefst zes lokale talen gesproken: Bemba, Kiowa, Kabwari, Kibuyu, Ekizimba en Kinungu. Het is de enige universiteit in Oost-Congo waar Esperanto wordt onderwezen.

De beroemde esperantist, voormalig voorzitter van de UEA, Renato Corsetti, is nu hoofd van de taalfaculteit. Dit zegt hij erover: “De universiteit gebruikt Frans als instructietaal voor alle afdelingen, omdat Frans een officiële taal is in de DR Congo. Maar de talenfaculteit doet iets wat andere universiteiten in Afrika nauwelijks doen. Zij is geïnteresseerd in de gelijkstelling van Afrikaanse talen met alle niet-Afrikaanse, koloniale talen. We gebruiken de internationale, neutrale taal Esperanto als onze werktal op de faculteit. Maar wij doceren, naast Esperanto zelf, ook Afrikaanse talen. We zijn begonnen met Swahili, maar een cursus Bemba staat in de steigers. Uiteraard zijn de omstandigheden in die regio lastig. Maar ons experiment is veelbelovend en we hopen dat het succesvol zal zijn. Afrikaanse talen zijn net zo goed in staat om alles uit te drukken als Engels, Frans, Spaans enz.”

In de video verschijnen enkele studenten van de universiteit en ook de rector, Elisée Byelongo Isheloke. Het blijkt dat hij niet alleen een sympathisant is, maar ook een echte esperantist. In de video presenteert hij zijn universiteit in onberispelijk Esperanto.

Bekijk het filmpje op YouTube via deze link: https://www.youtube.com/watch?v=Vv_dqUt_nU

Ĉu Esperanto povas helpi plialtigi la statuson de afrikaj lingvoj?

Freŝdate ekestis en la universitato de Baraka (DR Kongo) interesa projekto cele al promocio de afrikaj lingvoj. La privata (metodista) – tamen registrita – universitato estas malgranda kaj relative nova. Ĝi nomiĝas “Espoir du Congo” (UEC) [Eo - “Espero de Kongo” (UEK)] kaj nombras kvin fakultatojn, i.a. fakultaton pri lingvoj. Kiel en multaj iam koloniitaj landoj, ankaŭ en Kongo oni parolas multnombrajn lingvojn. En la Fizi-teritorio kie situas la urbo Baraka oni parolas krom la svahilan, kiu estas la pontlingvo, ne malpli ol ses lokajn lingvojn: la bamba, “kiowa”, “kabware”, “kibuyu”, “ekizimba” kaj “kinungu”. Estas la nura universitato en orienta Kongo kie oni instruas Esperanton.

La fama esperantisto, iama UEA-prezidento, Renato Corsetti estas nun la respondeculo de la fakultato pri lingvoj. Jen kion li diras pri ĝi: “La universitato uzas la francan kiel instrulingvo por ĉiuj fakoj ĉar la franca estas oficiala lingvo en DR Kongo. Sed la fakultato pri lingvoj faras ion kion aliaj universitatoj apenaŭ faras en Afriko. Ĝi interesiĝas pri la egalecigo de afrikaj lingvoj kun ĉiuj eksterafrikaj, koloniaj lingvoj. Ni uzas la internacian, neŭtralan lingvon Esperanto kiel nian funkcia lingvon en la fakultato. Sed ni instruas, krom Esperanton mem, ankaŭ afrikajn lingvojn. Ni komencis per la svahila, sed jam atendas kurso pri la bamba. Kompreneble la situacio praktika estas malfacila en tiu regiono. Sed nia eksperimento estas promesplena kaj ni esperas ke ĝi sukcesos. Afrikaj lingvoj estas same kapablaj esprimi ĉion kiel la angla, la franca, la hispana ktp.”

En la filmeto aperas kelkaj studentoj de la universitato kaj ankaŭ la rektoro, Elisée Byelongo Isheloke. Montriĝas ke li ne nur estas simpatianto sed ankaŭ vera esperantisto. En la filmeto li prezentas sian universitaton en senripoĉa Esperanto.

Spektu la filmeton en YouTube sub ĉi tiu ligilo: https://www.youtube.com/watch?v=Vv_dqUt_nU

Aliĝu tuj al la 109-a UK!
uk.esperanto.net/2024

109-A UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO

ARUŜO, TANZANIO
3-10 AŬGUSTO 2024

Vi partoprenos en historia momento!

La unuan fojon Universala Kongreso de Esperanto (UK) venos al Afriko! Tio okazos en 2024, en Aruŝo, unu el la plej vizitataj urboj de Tanzanio. Enirpunkto al multaj naciaj parkoj, ĝi havas kiel belan fonon la imponan monton Meru (4 566 m). Aldone al la mirindaj ĉirkaŭaĵoj, Aruŝo ankaŭ havas multon por proponi per si mem.

Urbo plena de viveco.

Pli ol 400 000 homoj loĝas en la urba zono de Aruŝo, kun pliaj 320 000 en la kampara regiono. Enloĝigita en la 1830-aj jaroj, ĝi jam spertis multajn reĝimŝanĝojn. Konkerita de la germanoj en la 1890-aj jaroj kaj reprenita de la britoj dum la 1-a Mondmilito, ĝi fariĝis tanzania urbo okaze la sendependiĝo en la 1960-a jardeko. Hodiaŭ ĝi estas multkultura urbo kun homoj de multaj devenoj: plimulte tanzanianoj, sed ankaŭ kun eŭropanoj, amerikanoj kaj aliaj. Vivo-plena Aruŝo havas multajn rimarkindajn distriktojn kaj interesajn areojn, kun bazaroj, kafejoj, trinkejoj, restoracioj, muzeoj, kulturaj heredaĵoj kaj multe pli!

Internacia diplomacia centro.

Hejmo de multaj industrioj kaj komercaj sektoroj, inkluzive de bankoj, produktado kaj turismo, Aruŝo ankaŭ estas hejmo kaj sidejo de la Orient-Afrika Komunumo kaj ĉefurbo de la Orient-Afrika Federacio.

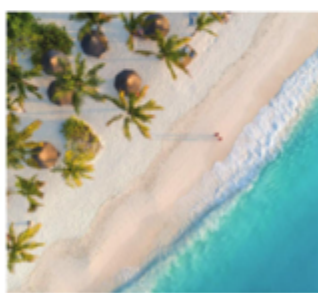
Kilimanĝaro.

Ni ne povas paroli pri Aruŝo sen menciigi Kilimanĝaron, kiu estas videbla jam de for, situanta malantaŭ la urbo. Sendube vi estos tentita viziti ĝin kaj vi ne devas grimpi la monton por sperti ĝian belecon. Situate nur ĉ. 80 km de Aruŝo, eblas viziti ĝin per taga ekskurso, kiu certe estas planata!

Safariaj cellokoj.

La safaria kulturo estas nedisigebla de Aruŝo. La tri plej popularaj cellokoj estas la Kratero Ngorongoro, la Parko Serengeti kaj la Lago Manyara, sed estas multe pli! Tiuj areoj havas nekredablajn vidindaĵojn, kaj proponas ampleksajn ŝancojn rigardi la famajn bestojn kiel nigran rinoceron, elefanton, leopardon, ĝirafon, bufalon kaj leonon.

Flughavenoj kaj kongresejo.

La Internacia Flughaveno Kilimanĝaro situas ĉ. 50 km de Aruŝo, kun pluraj transportopcioj al la urbocentro. Krome la Aruŝa Flughaveno disponigas regionajn flugojn. La kongresejo estos la Aruŝa Internacia Konferenca Centro (AICC), la plej grava en Tanzanio, profesie ekipita konferencejo, kiu jam gastigis UN-Konferencojn, kun multaj hoteloj je piedira distanco. Ĉe la marbordo (apud Zanzibaro) situas la plej granda internacia flughaveno de Dar es salaam JNIA.

Zanzibaro.

Tanzanio estas turisme alloga ne nur pro siaj mond-famaj safarioj kaj Kilimanĝaro ankaŭ la spica Zanzibara Insularo, kun nekredible bluaj akvoj, spico-plantejoj kaj blanka sablo devos esti en via vizit-listo al la lando! Zanzibaro estas jam monde konata pro siaj spektaklaj plaĝoj kun blankaj sabloj kaj turkisaj akvoj – nepre do veru konvinkigi pri ili propraokule!

Sekureco! Ĝenerale Aruŝo estas sekura urbo. Ĝi konstante ricevas turistojn kaj diplomatojn. Vojaĝantoj devas atenti pri si mem samkiel estus en aliaj turismaj urboj. La loka polico havas specialan turistan kaj diplomatan oficejon 24/7. Pri tiu temo UEA informados detale en siaj komunikoj pri la 109-a UK koncerne ĉiujn interesgrupojn.

Listo de perantoj! Ĉu vi trovas malfacilecon mem aligi kaj pagi al la 109-a UK? UEA disponas je listo de perantoj, kiuj povas helpi vin en diversaj mondopartoj. Vidu la liston: <https://uea.org/alighoj/perantoj>

OVER DE ALMACHT VAN HET ENGELS: NOG EENS...

In een opiniestuk* in de bekende Britse krant "The Guardian" vraagt dr. Michele Gazzola, docent Openbaar Beleid en Bestuur aan de universiteit van Ulster (Noord-Ierland), zich af of het geen tijd wordt om de (al)macht van het Engels af te remmen. Het artikel is geen pleidooi voor Esperanto, maar het staft wel de argumenten tegen de hegemonie van het Engels met cijfers.

Het kan niet ontkend worden dat Engels de overheersende communicatietaal is. De redenen daarvoor zijn divers. Het is de derde meest gesproken taal in de wereld. Het is de moedertaal van zo'n 5% van de wereldbevolking, verspreid over zes landen, die goed zijn voor 33% van het mondiaal bruto nationaal product. En als gevolg van de

kolonisatie is het ook een officiële taal in veel landen, vooral in Afrika.

Het komt erop neer dat 12 tot 19% van de wereldbevolking Engels spreekt, van een wisselend niveau. De opkomst van het Engels wordt door velen gezien als een positief fenomeen met veel praktische voordelen en geen enkel nadeel.

Toch schept dit veralgemeende gebruik van het Engels bepaalde problemen, aldus de auteur. Het belangrijkste is wel de economische ongelijkheid. Je kan het vergelijken met een telefoonnetwerk waarbij een groep van personen gratis de nieuwste smartphone krijgt met een onbeperkte hoeveelheid data terwijl anderen moeten betalen voor smartphone en abonnement. Je kan al raden wie met de eerste groep van personen wordt bedoeld.

François Grin van de universiteit van Genève schat dat de West-Europese landen 5 tot 15% van hun onderwijsbudget spenderen aan de studie van vreemde talen, in 7 à 8 van die landen is dat het Engels. In Engelstalige landen daarentegen valt de studie van vreemde talen terug. Dit betekent dat in die landen tijd binnen het onderwijsbudget meer ruimte is voor andere productieve publieke investeringen.

Een andere ongelijkheid betreft het gebruik van de gemeenschappelijke taal. In de meeste professionele omgevingen zijn mensen efficiënter en overtuigender als ze hun moedertaal kunnen gebruiken. Een team van Tatsuya Amano van de universiteit van Queensland (Australië) publiceerde onlangs de resultaten van een studie van 900 onderzoekers in de medische wetenschappen. Daaruit blijkt dat niet-moedertaalsprekers meer dan dubbel zoveel tijd nodig hebben om Engelstalige publicaties te lezen, te schrijven of te reviseren. Als zij een artikel inzenden voor publicatie, is er 2,5 keer meer kans dat het geweigerd wordt omwille van de taal en 12,5 meer kans dat zij het taalkundig moeten corrigeren.

Het is niet gemakkelijk om die onevenwichtige situatie op te lossen. Maar bepaalde compenserende maatregelen zouden de mondiale ongelijkheid op het gebied van talen wel kunnen reduceren, volgens dr. Gazzola. Philippe Van Parijs van de universiteit van Louvain-la-Neuve stelt voor om een soort "taalbelasting" in te voeren voor Engelstalige landen ter compensatie van de kosten die andere landen moeten maken voor het organiseren van het onderwijs van het Engels. De opbrengst van die belasting zou ten goede komen aan die laatste landen.

Dr. Gazzola suggereert ook andere vormen van indirecte compensatie. Bijvoorbeeld het verlichten van bepaalde industriële eigendomsrechten, zoals octrooien. Zo zou de geldigheidsduur van een octrooi, die nu maximaal 20 jaar is, met meerdere jaren verminderd kunnen worden als ondernemingen in Engelstalige landen het octrooi zouden registreren in een niet-Engelstalig land.

Men zou ook kunnen inzetten op meer machinevertaling en AI (kunstmatige intelligentie) in wetenschappelijke publicaties, waarbij de kosten gedragen zouden worden door de uitgever.

Of men zou, bij aanvragen voor projectfinanciering, criteria kunnen hanteren die gelijkaardig zijn aan de criteria die men nu in de academische wereld hanteert om gelijkheid van mannen en vrouwen te promoten. Het probleem van de communicatieongelijkheid beperkt zich natuurlijk niet tot het Engels. Hetzelfde probleem zou zich voordoen als de heersende taal Spaans, Frans of een andere taal zou zijn, met uitzondering van de neutrale taal Esperanto, aldus Gazzola.

Hij besluit dat de huidige taalsituatie voor velen een zegen is, maar hij vraagt zich af of we ook niet rekening moeten houden met diegenen voor wie het een reden tot bezorgdheid is.

Piet Glorieux

op basis van een artikel in The Guardian van 27 december 2023

(*)<https://www.theguardian.com/commentsfree/2023/dec/27/english-world-power-language-linguistic-justice>

LEER NU ESPERANTO
(en 150 andere talen)
met de uTalk APP

Bewezen
leermethode die op
elk platform werkt

Makkelijk in
gebruik en maakt
leren leuk

Leer vanuit een van
de 150 beschikbare
talen

Vergelijk je uitspraak
met die van twee
moedertaalsprekers
(man + vrouw)

65 thema's

Geschikt voor
beginners en
gevoorderden

Ook voor scholen,
organisaties en
bedrijven, dankzij
de 'Klaslokaal'-app

Niet gratis, wel
(te) goedkoop

Ga naar: www.lingvejo.com/eo
of contacteer: rob@cdline.be
Tel +32 485 53 53 37

WELKOM IN DE VLAAMSE ARDENNEN OP
ZONDAG 14 APRIL

De Vlaamse Ardennen is de naam die de streekschrijver Omer Watzef gaf aan de heuvelachtige streek in het zuiden van Oost-Vlaanderen, de driehoek Ronse-Brakel-Oudenaarde zowat.

Elk jaar organiseert Natuurpunt een Vlaamse Ardennendag, waar esperantisten vaak aan deelnemen. Dit jaar vindt de activiteit plaats op zondag 14 april 2024. Dit jaar maken we 's voormiddags kennis met een stuk van de Zwalmvallei (Berendries, Boterhoek, Mijnerwerkerspad) (Michelbeke-Brakel).
Afspraak: om 9 uur bij de kerk van Michelbeke, Kerkweg, Brakel.

's Middags verorberen we onze picknick in de buurt van de kerk van Zegelsem (op het

kruispunt van de Sint-Ursmarusstraat met de Teirlinckstraat, Brakel).

's Namiddags snuiven we textielarcheologie op in het textielmuseum MUST. Onder leiding van de gids krijgt u meer uitleg over de textielgeschiedenis van Ronse. Aan de hand van demonstraties van de nog steeds werkende weefgetouwen krijgt u een beter beeld van de evolutie van het textielgebeuren.

Afspraak om 14.30 uur aan het Onthaal- en Belevingscentrum Hoge Mote, De Biesestraat 2, Ronse. We rijden in karavaan vanuit Zegelsem. Einde omstreeks 16-17 uur.

Praktisch

Voorzie je best van laarzen of stevige hoge wandelschoenen! Maar wees gerust. Het is

FrDr, CC BY-SA 4.0 DEED

geen wandeling voor natuurspecialisten of een speedmars. Hou er rekening mee dat de wandeling niet geschikt is voor buggy's. Breng je picknick mee! Warme en koude dranken zijn verkrijgbaar aan de Boembekemolen!

Als je met de trein wil komen, verwittig je ons dan vroeg genoeg? Zo kunnen we een taxidienst organiseren vanuit station Zottegem. Kom je met de wagen, probeer dan aan carpooling te doen. Misschien door je interesse te tonen via [eventaservo.org](https://eventaservo.org/e/fa2024) (<https://eventaservo.org/e/fa2024>).

Inschrijvingsgeld: zie onderaan. Voor deelnemers aan de wandeling is een drankbonnetje en tombolalotje inbegrepen. Met de tombola kan je een weekendje Vlaamse Ardennen winnen. Eventuele winst gaat naar het Natuurfonds Vlaamse Ardennen.

Na inschrijving ontvang je meer details (incl. wegbeschrijving).

Drie goeie redenen om deel te nemen

- Eén. Ontdek natuur en cultuur van een mooie streek tijdens het mooiste seizoen.

- Twee. Steun de lokale natuurverenigingen die deze streek beschermen.
- Drie. Toon of maak kennis met Esperanto in actie.

Inschrijven

Laat weten aan Piet Glorieux (piet.glorieux@gmail.com) dat je wenst deel te nemen (niet enkel via eventaservo.org), en met hoeveel personen. Informeer hem ook hoe je erheen gaat (via eigen of openbaar vervoer) en of je de hele dag komt, of alleen 's voormiddags / 's namiddags.

Het financiële plaatje

Hele dag	€ 10
Alleen wandeling (voormiddag)	€ 4
Alleen MUST	€ 7

Graag het bedrag overschrijven op het rekeningnummer **BE15-5230-8080-6230** - BIC TRIONL2U van Esperantogroep La Konkordo. Piet Glorieux organisatie: La Konkordo - Kortrijk i.s.m. Natuurpunt

Contactadressen in Vlaanderen

www.esperanto.be/groepen

ANTWERPEN

Esperanto-Antwerpen, p/a Lange Beeldekensstraat 169, BE-2060 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00 www.esperanto.be/antwerpen
esperanto-antwerpen@esperanto.be
La Verda Stelo: Klaas Dijkstra (voorzitter)

BRUGGE

Paco kaj justeco, Heidi Goes, Assebroeklaan 2, BE-8310 Brugge, tel.: 050 67 51 78, heidi.goes@gmail.com
<https://paco-kaj-justeco.weebly.com>

GENT

La Progreso, Katja Lödör, Peter Benoitlaan 117, BE-9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77, gent@esperanto.be - www.esperanto.be/gent

KALMTHOUT

La Erikejo, Mireille Storms, Douglaslaan 14, BE-2950 Kapellen, tel.: 03 666 83 19, mireillestorms@hotmail.com
<https://laerikejo.wordpress.com>

KORTRIJK

La Konkordo, Piet Glorieux, Pastoor Blanckestraat 8 bus 0201, BE-8610 Kortemark, tel.: 0472 25 79 18, piet.glorieux@gmail.com, Jean-Pierre Allewaert, Leeuw van Vlaanderenlaan 35/0011 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96, esperantokortrijk@hotmail.com
www.esperanto-kortrijk.info

LEUVEN

Esperanto 3000, Myriam Van der Steen, Albert Stainierstraat 1, BE 3001 Heverlee Tel.: 0497 47 35 38 leuven@esperanto.be
www.esperanto3000.be

LIMBURG

Limburgse Esperantovereniging
Henri Schutters, Panhovenstraat 10, BE-3930 Peer, tel.: 011 63 55 92, henri.schutters@skynet.be
www.esperanto.be/limburg

OOSTENDE

La Konko, Anne Brabant, Duinenstraat 74 /0201 BE-8400 Oostende, tel.: 059 44 82 50 anne.brabant@telenet.be
www.esperanto.be/oostende

ROESELARE / TIELT zie KORTRIJK

TIENEN

Esperanto Numismatiek Vereniging (ENA) Info: Bert Boon., Merelhof 8, BE-3300 Tienen, tel. en fax: 0472 73 48 30 bert.boon@skynet.be

Andere nuttige adressen

Vlaamse Esperantobond / Flandra Esperanto-Ligo

Lange Beeldekensstraat 169, BE- 2060 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00
info@fel.esperanto.be, www.esperanto.be

Belga Esperanto-Federacio (BEF): Kristin Tytgat, kristin.tytgat@skynet.be
www.esperanto.be/bef

ILEI-Belgio (Esperanto-leraars): Marc Cuffez, Torhoutsesteenweg 453 bus 0003, BE-8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65, flandrio@hotmail.be
<https://ilei.info>

Verdaj Skoltoj

p/a Valère Doumont, Rue des Champs, 3 5060 Sambreville, tel.: 0485 517 552; info@verdajskoltoj.net - www.verdajskoltoj.net

Valona Esperanto-asocio, V.Esp-o

p/a Jean Annet, Rue de la Terre Franche 31 - 5310 Eghezée, tel.: 0495 10 32 30, esperanto.wallonie@gmail.com

Esperantista Brusela Grupo vzw (EBG) sekretariejo: p/a Yves De Keyzer, Perkstraat 78, BE-1630 Linkebeek tel.: 0498 04 00 95; sekretario@esperantobruselo.org - www.esperantobruselo.org/nl
Françoise Pellegriin, Eiklaan 14, BE-1640 Sint-Genesius-Rode

Esperanto Nederland, sekretaris, Ineke Emmelkamp, Arubastraat 12, 9715 RW Groningen, tel.: +31 (0)50 5718842
sekretario@esperanto-nederland.nl
www.esperanto-nederland.nl/groepen

Hoofdkantoor van de Esperanto Wereldvereniging/Centra Oficejo de UEA Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, tel.: +31(0)104 361 044, uea@co.uea.org - www.uea.org

Bestuursleden van FEL

Voorzitter:	Nicky Janssen
Ondervoorzitter:	Ivo Vercammen †
Secretaris:	Piet Glorieux
Penningmeester:	Kevin De Laet
Bestuursleden:	Yves Nevelsteen, Johan Van Eenoo

www.esperanto.be/horizontaal

<https://esperanto.events>

plusendas al

<https://eventaservo.org>

Eventoj en via regiono aperas en Eventa Servo de UEA. Jen la facilaj landaj ligiloj:

- Belgio be.esperanto.events
- Francio fr.esperanto.events
- Germanio de.esperanto.events
- Nederlando nl.esperanto.events

Ekzistas tia ligilo por ĉiuj landoj de la mondo!

Estas tre facile por:
komuniki, memori,
tajpi – ankaŭ por
ne-esperantistoj!